Lednings- och utvecklingsenheten

Skickas till: Regeringskansliet

Åmåls kommuns remissvar rörande Vägen mot utfasning (SOU 2026:33), KN2026/01175

Sammanfattning

Åmåls kommun är i huvudsak positiv till betänkandets inriktning och delar bedömningen att omställningen till ett fossilfritt samhälle behöver fortsätta i hög takt. Kommunen vill samtidigt understryka vikten av att:

- Omställningen kombinerar elektrifiering och förnybara drivmedel med åtgärder för ett mer transporteffektivt samhälle
- omställningen genomförs med hänsyn till landsbygdens särskilda förutsättningar,
- tillgången till laddinfrastruktur säkerställs i hela landet,
- tillgången till drivmedel upprätthålls under övergångsperioden,
- hushåll och företag i landsbygdsområden inte drabbas av oproportionerliga kostnadsökningar, samt
- kommunernas energi- och klimatrådgivning ges långsiktiga förutsättningar att stödja omställningen.

Specifika synpunkter

Åmåls kommun välkomnar utredningens arbete för att skapa långsiktiga och förutsägbara förutsättningar för omställningen till ett fossilfritt samhälle. Kommunen delar bedömningen att transportsektorn och arbetsmaskiner behöver ställa om för att Sverige ska kunna uppnå sina klimatmål samt sina åtaganden inom EU. Utredningens fokus på elektrifiering, förnybara drivmedel och långsiktiga styrmedel är i huvudsak väl avvägt.

Samtidigt vill Åmåls kommun särskilt lyfta fram de förutsättningar som råder i mindre kommuner och landsbygdskommuner där avstånden är långa, bilberoendet är högt och alternativen till egen bil ofta är begränsade. Utredningen konstaterar själv att hushåll i landsbygdsområden påverkas mer av ökade drivmedelskostnader än hushåll i större städer.

Transporteffektivitet

Åmåls kommun delar bedömningen att elektrifiering och förnybara drivmedel är centrala delar av omställningen, men vill samtidigt betona vikten av ett transporteffektivt samhälle. Omställningen behöver inte bara handla om att byta drivmedel utan även om att minska behovet av transporter och skapa förutsättningar för hållbara resval där sådana alternativ är möjliga.

Kommunen anser att åtgärder som stärker gång-, cykel- och kollektivtrafik samt en samhällsplanering som minskar transportbehovet bör ges en tydligare roll i det fortsatta omställningsarbetet. Även i mindre kommuner finns möjligheter att minska utsläppen genom bättre förutsättningar för hållbara resor, samordnade transporter och effektiva mobilitetslösningar.

Staten bör därför ge kommuner och regioner långsiktiga förutsättningar att arbeta med transporteffektivitet genom finansiering, kunskapsstöd och samverkan kring hållbara transportlösningar.

Omställningen behöver fungera i hela landet

Åmåls kommun anser att klimatomställningen måste genomföras på ett sätt som säkerställer fortsatt tillgänglighet, attraktivitet och konkurrenskraft i hela landet. För många invånare och företag i kommunen är bil och lätta transportfordon en nödvändighet snarare än ett val. Höjda drivmedelskostnader riskerar därför att få större konsekvenser i landsbygdsområden än i tätorter med väl utbyggd kollektivtrafik.

Kommunen ser därför positivt på att utredningen föreslår kompensatoriska åtgärder såsom sänkt elskatt, riktade stöd och fortsatt stöd till elektrifiering, men bedömer att staten även fortsättningsvis behöver följa konsekvenserna för landsbygdsområden noggrant.

Laddinfrastruktur och elektrifiering

Åmåls kommun delar utredningens bedömning att elektrifieringen kommer att vara en central del av omställningen till ett fossilfritt transportsystem. För kommunen är det viktigt att statliga styrmedel ger långsiktiga och förutsägbara förutsättningar för hushåll, företag och offentliga aktörer att investera i eldrivna fordon.

Kommunen bedömer samtidigt att elektrifieringens utmaningar varierar mellan olika delar av landet. För landsbygdsområden är frågor som fordonskostnader, räckvidd, elnätskapacitet och företagens investeringsförutsättningar ofta mer avgörande än tillgången till laddmöjligheter i tätorter.

Tillgång till drivmedel och beredskap

Åmåls kommun välkomnar att utredningen uppmärksammar behovet av fortsatt tillgång till flytande drivmedel under omställningsperioden. För kommuner med omfattande landsbygdsområden är tillgången till drivmedelsstationer viktig för invånare, företag, samhällsviktig verksamhet och totalförsvaret.

Kommunen ställer sig därför positiv till att stöd till grundläggande kommersiell service föreslås förlängas och anser att utvecklingen av drivmedelsförsörjningen i landsbygdsområden bör följas noggrant under omställningen.

Energi- och klimatrådgivning

Åmåls kommun tillstyrker förslaget om förstärkt energi- och klimatrådgivning. Kommunernas energi- och klimatrådgivning är en viktig funktion för att stödja hushåll och företag i omställningen samt bidra till ökad kunskap om elektrifiering, energieffektivisering och minskat fossilberoende.

Postadress
Box 62
662 22 Åmål

Besöksadress
Kungsgatan 26
662 31 Åmål

Telefon
0532-170 00

E-post
kommun@amal.se

Org.nr
212000-1587

Bankgiro
991-2353

Webb
www.amal.se